



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De his quæ iuuant Patientiam, de Tribulatione, & multiplici eius vtilitate.
Cap. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

rem suam, quum incenduntur, expendunt: ita viri sancti omnia
quod de virtutibus redolet in tribulationibus innotescunt. In
in libro de ciuitate Dei: Non qualia, sed qualis quisque patientia
interest. Nam pari motu exagitatam vel exhalatum, horribiliter
tenniter, & suauiter fragat vnguetum. ¶ Decimoquinto, quod
valde efficax est ad acquirendum caelum. Hier. Non nisi per
patientiam impletur quod dicitur, Regnum caelorum vim patitur
& violenti rapiunt illud. Matt. 11. Vnde quum in aliis beatorum
nibus fiat promissio de futuro, patientibus dicitur regnum
caelorum esse de presenti. Mat. 5. Beati qui persecutionem patient
propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum caelorum. Quod
cimo sexto, quod animi magnitudinem ostendit. Senec. Magna
animi est, iniurias in summa patientia pati.

*De his quae iuuant Patientiam, de Tribulatione, & multiplici
utilitate.*

CAP. III.

TRia vero videntur multum iuuare patientiam, scilicet
scriptura sacra, oratio, sancta meditatio. Scriptura sacra
in Psal. Patasti in conspectu meo mesam aduersus eos qui
lanciant me. Mensant inquam scriptura. Pro. 30. Omnis sermo
clypeus ignitus est sperantibus in se. Oratio multum iuuat
eum patientia vel eius profectus donum Dei sit. Vnde in Psal. Ab
patientia mea. Et iterum: Tu es patientia mea. Item oratio gratiam
petrat qua tribulatio refrigeratur. Eccl. 18. Nonne ardorem
refrigerabit ros? Hier. 17. Dicitur de ligno plantato iuxta aquam
non timebit cum venerit aestus. Ideo Dominus Matt. 26. appropin
quante tribulatione passionis, discipulos monet ad orandum
vigilare, inquit, & orate ne intretis in tentationem. Et Luca
dicta tribulatione ante iudicium venturam monuit eos ad
vigilare, inquit, omni tempore orantes, ut digni habeantur
gere quae ventura sunt. Esai. 19. Clamabunt ad Dominum
in die tribulationis, & mittet eis saluatorem. In Psal. In tribulatione
inuocasti me, & liberaui te. Iac. 5. Tristatur aliquis vel
ore. Meditatio etiam iuuat patientiam. Preuenit enim tribulationem,
& ad eam preparat maximè meditatio de his quae fideles
Vnde fides & patientia sociantur. ad Heb. 6. Imitatores eorum
fide & patientia hereditabunt promissiones. Et Apoc. 14. Habet
patientia & fides sanctorum. De preparatione ista tangitur
2. Prepara animam tuam ad tentationem. Psal. Ego autem
gella paratus sum. ¶ Meditatio vero preparans ad tribulationem
diuidi potest in quinque species. Quarum prima versatur
exempla. Secunda, circa ea quae fecimus. Tertia, circa ea quae
runt

rimus. Quarta, circa persecutores. Quinta, circa tribulationes. Prima subdividitur in tres species. Quarū prima est circa malos qui tot & tāta patiūtur, vt peccata sua perficiāt, qui quotidianis cruciatibus cruciatum merentur æternum. Eccl. 21. Via peccantiū complantata lapidibus, & in fine illius inferi, & tenebræ, & pœnæ. Sap. 5. Lassari sumus in via iniquitatis & perditionis. Ambulauius vias difficiles, dicunt mali. Libēter sustinere debent boni pro vita beata, quæ sustinent mali pro morte æterna. ¶ Secunda est circa alios qui pro minimis bonis, scilicet cælestioris tot & tāta substinēt. Iac. 5. Ecce agricola expectat pretiosum fructum terræ patienter ferēs, donec accipiat temporarium & serotinum: patientes estote & vos &c. ¶ Tertia, circa bonos. Tob. 2. Hæc tentationē permisit Deus euenire illi, vt postea daretur exemplum patientiæ eius, sicut & sancti Iob. Et post: Non est cōtristatus cōtra Deum, quia plaga cæcitatē euenit ei. Iac. 5. Exemplū accipite fratres exitus mali & longanimitatis, laboris & paciētīæ, Prophetas, qui locuti sunt in nomine Domini. Ecce beatificamus eos qui sustinuerunt. Sufferentiam Iob audistis, & finem Domini vidistis. Hieron. Quis sanctorū sine paciētia coronatus est? a cunabulis ecclesiæ non defuit iniquitas premeus, & iusticia patiens. Greg. Facta præcedentium patrum consideremus, & nō erunt grauiā quæ toleramus. ¶ Inter exēpla verō sanctōrū præcipuum est exemplum Christi ad Heb. 12. Recogitate eum qui talem sustinuit à peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem: vt non fatigemini animis vestris deficiētes. Exemplū Christi est quasi scutum quod dam cordiū nostrorum: Thre. 3. Dabis eis scutum cordis laborem tuum. 1. Pet. 4. Christo in carne passo, & vos eadem cogitatione armamini. Bernar. super Cantic. Vtrūq; es mihi Domine Iesu, & speculū paciēdi, & præmiū patientis: vtrūque fortiter prouocat ac vehemēter accendit. Idē super illud Cant. Fasciculus myrrhæ, &c. Habere illum semper: non retro in humeris, sed antē præ oculis, ne portātes & non odorātes, & omnes premar, & odor non erigat. Videntes angustias Domini, leuius vestras portabitis. Greg. Si ipse hinc sine flagello nō exiit, qui sine peccato venit: quomodo flagellis digni non erunt, qui huc eum peccato venerunt? Passio Christi lignū est aquas tribulationum dulcorās, signata ligno illo quod à Domino ostēsum est Moyse, vnde aquæ dulcoratæ sunt. Exo. 15. Gre. Si passio Domini ad memoriam reuocetur, nihil adeo durū quod nō æquo animo toleretur. Elephantis ostēdebatur sanguis vix, & mori, ad acuendum

eos in praeliū. i. Mach. 6. Et Dominus ostēdit manus & lacus discipulis in tribulatione positis. Luc. vlt. Et aspectus serpentis sanabat à moribus ignitorū serpentū. Num. 21. Aspectus enim Christi in cruce irā & impatientiā sanat. ¶ Ad secundā speciem meditationis quæ versatur circa ea quæ fecimus, pertinet verba Sacræ scripturæ quæ sequuntur, Gen. 42. Merito hæc patimur quia peccauimus in fratrem nostrū. Michææ. 5. Irā Domini parabo, quoniā peccauī ei. Poëta: Leuiter ex merito quicquid parare ferendū est. Greg. in Moralibus: Tunc illata conuicia bene toleramus, quū in secreto mētis ad male perpetrata recurrit. Idē: Tanto quis patientius ferrū medici tolerat, quāto putredinem esse conspiciat quod secat. Idem: Per hoc quod culpæ pondus agnoscitur, afflictionis pœna alleuiatur. Idem: Patienter iniuriā illatam tolerat, qui pie meminit quod fortasse adhuc habere quo debeat ipse tolerari. Idem: Consideratā infirmitas propria mala nobis excusat aliena. Idē in Pastoralibus: Si quis sua modica quæ portatū considerat, ea quæ ab altero sustinet, leuiter portat. ¶ Ad tertiā quæ est circa ea quæ meruim⁹, pertinet illud Greg. Leue quidē videtur quod iniuriā percūtimur, dū in actione nostra conspiciamus quod peius est quod meremur. Habac. 2. Ingrediarut putredo ossibus meis, & subter me scateat vt requirit in die tribulationis. ¶ In quarta meditatione attendendus est vir persecutoris, qui est quasi insanus vel freneticus in seipsum manum iniiciens, in cor suum primo gladium mittens. Erat vel filio insano vel frenetico deberet compassio, nō odium vel indignatio. Hanc meditationem inuenit glos. Bedæ super illud Luc. 6. Benedicite maledicentibus vobis, &c. Medicus animarū quos ad curādos proximos instruit, omnia quæ ad salutem proximorum valere possunt tolerare præcepit, vt tanquam à morbo agrotantibus, vel freneticis, si salus illorum id exigat multa patiatur, donec infirmitas transeat. ¶ Item attendendum est quod persecutor virga est patris misericordiarum illis qui patienter sunt est aurea: impatientes verò habebunt ferream, quæ tanquam vas figuli confringet eos. Virga ista in signum clementiæ creditur filiis Dei: vnde non est odienda, sed potius amplectenda. Esther 5. Osculata est Esther virgam auream quam ostendit ei Assuerus. Qui virgā patienter sustinet, tormētum malitiæ excident. Sap. 3. Et non tanget illos tormētum malitiæ siue mortis. ¶ Item attendendum est in hac meditatione, quod licet persecutor in presenti filios Dei pungat, tamē in futuro eis mellificabit. In Psal. Circudederunt me sicut apes, &c. Apes etsi inferunt

punctiōnis dolorem, amantur tamē, quia ministrāt mellis dulcedinē. Similiter amādi sunt psecutores, & tolerāda est pūctura ad tēpus propter iucūditatē quæ ex ea sequitur, Eccl. 1. Vsq̄ ad tēpus sustinebit patēs, & postea redditio iucunditatis. Greg. Si illis dulcia appetimus, necesse est vt pri⁹ hic amara toleremus.

¶ De tribulationibus.

Sequitur de quinta meditatione quæ circa tribulationes vertitur. In qua primo attendendum est, à quo sit tribulatio. A Deo enim est. Eccl. 11, Bona & mala, vita & mors, paupertas & honestas à Deo sunt. Et ita cū ipsa sit à summo bono, indubitatè ipsa bona est & amanda. Ipsa est munus datum à Deo qui amantissimus est: Vnde chara habenda est. Solēt homines chara habere quæ dātur eis ab amicissimis suis, licet sint parui valoris. Ioan. 18, dicit Dominus Petro: Calicem quem dedit mihi Pater, non vis vt bibam illum? Tribulatio potio est data à sapientissimo & fidelissimo medico. Vnde non est timendū infirmitas de excessu. Quomodo enim excederet qui sapientissimus est & fidelissimus? 1. ad Corin. 10. Fidelis enim Deus qui non patietur vos tentari supra id quod potestatis. In Psalm. Congregans sicut in vere aquas maris. Mensurat enim amaritudines tribulationis. Exo. 15. Stetit vnda fluēs. Job cap. 38. Circumdedi mare terminis meis, & posui vectē & ostia, dixi, Hucusquē venies, & non procedes amplius. ¶ Secundò attendendum est, quòd non solum tribulatio est à summè bono, sed etiam in summè bono fuit ex quo manifestū est ipsam bonā esse. In eo enim nihil potest esse nisi bonum. Augustinus: Omnia terrena bona cōtēnenda homo Christus, vt cōtēnenda monstraret & omnia terrena mala sustinuit, quæ sustinēda præcipiebat, vt nec in illis quaeretur felicitas, nec in istis timeretur infelicitas. Idē: Vnicus ille de Patris substātia natus, æqualis Patri, in forma Dei. Verbū caro facta sunt omnia, nō habebat vbi flagellaretur, ad hoc autem carne indutus est, vt sine flagello non esset. Qui flagellat milicem sine peccato, relinquet adoptatum, qui est cum peccato. ¶ Tertiò attendendum est, quòd tribulatio ad summum bonum ducit, & ideo indubitanter est bona. Gregor. Mala quæ nos hic premunt, ad Deum ire compellunt. Act. 14. Per multas tribulationes oportet intrare in regnum calorū. ¶ Et notandum quòd quum tribulatio bona sit, licet amara, ipsa non est proicienda, vt faciunt quidam similes illi qui ascendens in arborem nucis, inueniēs amaritudinem in cortice fructus, cum proicit, & ideo nō gustat de dulcedine nuclei. Sic aliqui infelices tribulationem

lacionem proiciunt, quum eius amaritudinem sentiunt. Sapientiam & disciplinam qui abiicit, infelix est Prouer. 1. Tribulationem & disciplinam, & ne dimittas eam. ¶ Potius condienda est tribulatio quasi quadruplici falsa. ¶ Prima est, consideratio aeternorum suppliciorum, quae falsa est pungitiua: generat enim timorem. Dedit Dominus metuentibus se, significationem vt fugiant a facie arcus. Arcus inquam, diuini iudicij. Hae significatione tribulatio: quia homines futura mala non timet, ideo Dominus adhibet praesentia mala propter quae velint nolint dolent, & dolor praesentium introducat timorem futurorum. In Psal. apprehendite disciplinam, gl. etiam si fugiat. Disciplina praesentis tribulationis tabula est apprehendentes eam a naufragio liberans: sed in futuro tribulatio apprehendet & submerget eos qui eam nunc fugiunt: Iob 27. Apprehendet eum quasi in inopia. Virga Moysi proiecta versa est in colubrum. Exod. 4. Sic tribulatio proiecta in mortem, & c. 15. Qui increpationes non morietur. Virga non occidit. Prouer. 23. Si percusseris eum virga, non morietur. Sed coluber occidit. Ideo recte in virga intelligitur poena transitoria: in colubro mors aeterna. ¶ Secunda falsa est consideratio aeterni praemij. Hae est quasi aromata. Greg. Consideratio praemij minuit vim flagelli. ¶ Tertia est consideratio passionis Christi. August. Magna consolatio membra ex capite. 2. ad Tim. 2. Si compatimur, & conregnabimus. Res. Nunquid Christus socium tribulationis a communione laetificetur arceri? Sic confidens in cruce latro, eadem die crucifixus fuit in paradiso.

¶ De multiplici Tribulationis utilitate.

Quarta est multiplex utilitas tribulationis. Et primo posuimus septem viles effectus tribulationis, secundum septem proprietates ignis. Tribulatio enim per ignem in scriptura sacra saepe sive significari. Psal. Igne me examinasti. ¶ Notandum est quod tribulatio ad modum ignis illuminat. Threnor. 1. Ego vidi paupertatem meam, in virga indignationis eius. Greg. Oculos quos culpa claudit, poena aperit. Daniel. 4. Septem tempora mutabuntur super te, donec scias quod dominetur Altissimus in regno hominum. Et subditur: Post finem dierum ego Necho donosor oculos ad caelum leuani, & sensus meus reddatur mihi. Hae illuminatio figurata est in illuminatione Tobiae qui felle posito super oculos eius visum recepit. Tob. 11. In amaritudine fellis, intellige amaritudinem tribulationis. Tribulatio fugat stultitiam ab homine, & veram sapientiam introducit. Prouer. 1. Stulticia co-

cultia colligata est in corde pueri, sed virga disciplinae fuga
 est ea. Iob 27. Sapiētia nō inuenitur in terra suauiter viuentiū.
 Interlin. Nā si verē saperēt, in hoc exilio potius lugerēt. gl. Qui.
 vlt; adhuc vitæ voluptatibus pascitur, ab æternæ sapientiæ in-
 tellectu separatur. Aurū verò terræ Heuilath optimū est quod
 interpretatur dolēs. Gen. 2. Eccl. 24. Qui emittit disciplinā sicut
 dicit. Esa. 28. Tantū sola vexatio dabit intellectū auditui. Thre.
 De excelsio misit ignē in ossibus meis, & erudiuit me. Ier. 6. se-
 cundū trāslationē lxx. Per omnē dolorē & flagellum erudieris,
 Hierusalē. Prou. 29. Virga atque correptio tribuit sapiētiā. Eccl.
 12. Flagella & doctrina omni tēpore sapiētia, id est, causa sapiē-
 tiæ. Efficacior verò ad erudiēdū videtur esse aliquando discipli-
 na verberū, quā disciplina verborū. Vbi enim nō potest discipli-
 na verborū, additur disciplina verberū. Item Eccl. 22. Pungens
 oculū deducit lacrymas, & qui pungit cor, profert sensum. ¶ Se-
 cundū, emollit vt ignis cerā, vel omnino liquefacit vt ignis me-
 ta dura. Iob 22. Deus molliuit cor meum. Psal. Liquefacta est
 terra sicut cera. Cera igne modico emollitur, & veterē imaginē
 deponit, & nouā recipit: sic corda nō indurata modica tribula-
 tione emolliūtur, & vetustate vitiorū deponūt, & nouitate vir-
 tutum assumunt: corda verò dura non liquefiunt ad ignem tri-
 bulationis, nisi sit tribulatio magna mortē inferens vel commi-
 nis. Tunc vetustas vitiorū deponitur, & corda parata sunt stue-
 re in omnē modulū & formā recte viuēdi, omnino parata stare
 sacerdotis mandato. Tunc fir ibi felix commutatio dextere ex-
 cellētas enim ignominie commutatur in vas glorie, & serui
 diaboli efficiuntur filij Dei. Prouerb. 12. Verte impios, & non
 erunt. Iob 28. Auro locus est in quo cōstat. Hic locus est ignis
 tribulationis. ¶ Tertiū, tribulatio hominem roborat: sicut ignis
 roborat laterem, quem tamē videtur comburere. Ad Romanos
 ¶ Tribulatio patientiam operatur: tribulatio roborat induran-
 do sanctos, vt dentes leonis infernalis, qui sunt hæretici, malo-
 rum suggestores, detractores & persecutores nihil possint in
 eos dentibus diaboli. dicitur Esa. 3. Quare atteris populū meū,
 & facies pauperum commolitis? Patientia martyrum multos dē-
 tes extraxit de ore diaboli, quia visa patientia sanctorū multi
 ad Christū conuersi sunt. ¶ Quartū tribulatio destruit, & quasi
 ad nihil vincula amoris, quibus aliquis ligatus est mundo.
 Vnde Danielis tertio. Tres pueri qui ligati missi sunt in fornacem,
 inueniuntur soluti. Vnde accidit in homine qui tribulatio-
 nem patitur, sicut accidit cum Christianus populus obsideret
 quod

quoddam castrum quod tenebant Saraceni. Opposuerunt enim Saraceni quēdam Christianum nobilem captum machinē, rantes quod in eam partem iacere nollent lapides. Illo autē mante, vt propter eum non desisterent ab impugnatione: coperunt Christiani lapides iacere, & primo lapidis ictu ruptus est funis quo ille ligatus pendeat. Vnde ille cadēs in fossam abstractus est à Christianis, & sic liberatus est, q̄ verē potuit domino dicere, Diripuisti Domine vincula mea. Catena illa nos ligatos tenet, est amor viuēdi: iuxta verbū Senecę. Aliquēdo verō vno ictu tribulationis cadet aliquem viuere, & mori desiderat, cadēs in profundum humilitatis. Ecl. 41. O mortuum est iudicium tuum homini indigenti. Sicut adharet vitæ vasi in quo decoquitur, nisi moueatur, & amittit saporem, & colorem: sic cor hominis adharet huic mundo per amorem, nisi tribulationē patiat, secundum illud Psalm. Cōgenitatus est in terra venter noster. Nec est modica utilitas separatio ab amore mundi, quē totū & solū malū hominis sit amor mundi. Iuxta verbū Aug. Greg. Ipse mūdus dū tot amaritudinē cruciat, dū calamitates ingeminat, quid aliud nisi vt nō morerentur, bonis temporalibus cōtenti. Greg. Electis suis Deus asperū facit, ne dū delectantur in via, obliuiscātur eorum quod sunt in patria. Baruch. 4. Delicati mei ambulauerunt vias foras. Tribulatio est velut absinthiū, quo hī qui sunt paruuli ritualiter, à temporali consolatione separantur, sicut puritas qua amaritudine à lacte separari solēt. Quinto tribulatio hominem probat. Ecclesia. 27. Vasa figuli probat fornax, & homines iustos tentatio tribulationis. Eiusdē 2. In igne probatur aurum & argentum, & homines receptibiles in camino humilitationis. Job 23. Probat me quasi aurum quod per ignē transiit. Tobie 12. Quia acceptus eras Deo, necesse fuit vt tentatio probaret. In Psal. Probasti cor meū, & visitasti nocte, igne me examinasti, &c. Grego. Nemo vires suas in pace cognoscit. Sibi defunt, virtutū experimenta nō prodeunt. Idē. Improuidus nō salus est, qui se fortem in pace gloriatur: nemo quippe quantum profecit, nisi inter aduersa cognoscit. ad Rom. 5. Patientia probationem operatur. Gen. 27. Accede fili mi vt tangam te, & probem vtrum sis filius meus, an non. Sexto purgat. Io. 16. Qui palmitem qui fert fructum, purgabit eum vt fructū plus auerarat. Malach. 3. Sedebit cōstans, & emundās argentū, & purgabit filios Levi. Greg. Quod flagellum grano, quod lima ferro, quod

fornax a
dici illud
non sunt
proiecit
nem. N
nis non p
leas com
dum igni
Pastorat.
nam ipsi
vt myrtha
ne superbi
at me, da
qui me co
ris & à si
dextra, &
necēdāt. O
tia. Tribu
mibus v
fecimus in
est peccata
Adam in d
vero quasi
Liber hom
nam sub
dispensati
Electū suū
quasi perc
drum fecit
serpentes,
prior serpen
bulatio m
medicina f
recipere no
licem salu
re nō noue
de vir sapi
ma quali
horreat eā
Hebra. 12.
dij, sed mo

fornax auro, hoc tribulatio viro iusto. Sed de quibusdam potest dici illud Iere. 6. Frustra conflavit conflator. Malitiæ enim eorū non sunt consumptæ: argentum reprobū vocare eos, quia Deus proiecit eos. Maledictū ferrum quod ex lima contrahit rubiginem. Non aurū, sed paleam se ostendit, qui in igne tribulationis non purgatur, sed per impatientiam crematur. Matth. 3. Paleas comburet igni inextinguibili. ¶ Septimo tribulatio ad modum ignis desiccatur ab aquis deliciarum, & sic cōseruat. Greg. in Pastorat. Cor Salomonis idcirco funditus sapiētiā deseruit, quoniam ipsum nulla disciplina exterius custodiuit. Tribulatio est, ut myrtha à putrefactione custodiens. Hæc Paulum, custodiuit ne superbiret. 2. ad Cor. 12. Ne magnitudo reuelationum extolleret me, datus est mihi stimulus carnis meæ, angelus Sathanæ, qui me colaphizet. Tribulatio viris Israëlitis murus est à dextrâ, & à sinistris. Exod. 14. Erat aqua filiis Israël, quasi murus ad dextrâ, & ad laeuā. Tribulatio sepit viā inferni, ne electi per eam incedāt. Osee 2. Sepiam, viam tuam spinis, & sepiam eam mactent. Tribulatio hominem seruat à furibus infernalibus. In hominibus voluptati deditis vitia abundant. Esa. 26. Iustitiam non fecimus in terra nostra: ideo nō ceciderūt habitatores terræ: id est peccata. ad Rom. 7. Scio quod habitat in carne mea peccatū. Adam in deliciis quasi in aqua dulci cōputruit. In tribulatione vero quasi in aqua salsa seruatur homo à putrefactione. Greg. Liber homō per cibum sibi mortem intulit, & reductus ad vitam sub disciplina melius viuit. Idē: Quo nos Deus diuinius ex dispensatione percutit, eo amplius ex pietate custodit. Idem: Electū suū diuina gratia tunc magis erudiendo custodit, quum quasi percutiendo deserit. Sic facit Deus ecclesiæ, sicut Alexandrum fecisse legitur, qui cinxit quoddam nemus igne propter serpentes. Sic Christus igne tribulationis ecclesiā cingit, propter serpentes infernales. ¶ Præter effectus prædictos habet tribulatio multos alios effectus. Primus est, quod sanat. Ipsa est medicina sapans eos, qui spōte eam recipiunt: eos verò qui eam recipere nolunt, inquinat: effunditur enim super eos. Dauid: Canticum salutatis accipiam. Idem: Effunde iram tuā super eos, qui te nō nouerunt. Eccle. 28. Altissimus de terra creauit medicinā, et vir sapiens non abhorrebit eam. Inuoluenda est hæc medicina quasi sub quadam nebula presentis vtilitatis, ne homo abhorreat eā: vel admiscenda est ei zuchara æternæ dulcedinis. ad Hebræ. 12. Omnis disciplina in præsentī non videtur esse gau- dij, sed mæroris: postea autem fructum pacatissimum exercita-

tis per eam reddet iustitia. Tribulatio est velut cauterium fi-
 ctum in membro minus nobili ad sanandum membrum magis
 nobile: molestia corporis infirmitatem sanat mentis. Eccle. 10.
 Curatio cessare faciet peccata maxima. Prou. 13. Legatus fide-
 lis sanitas. Fideliter agit tribulatio cum eo, cui dominus ma-
 nit eam: operatur enim ad eius vtilitatem, non ad voluntatem.
 Eccle. 31. Infirmitas grauis sobriam reddit animam. Prou. 17.
 Meliora sunt vulnera diligentis, quam fraudulenta collata
 oscula. Cauteria videntur esse vulnera, quum tamen potius sint
 remedia. Sic tribulatio videtur esse aduersitas, quum potius sit
 remedium a Deo datum. Eccl. 7. Melior est ira risu. 11a, in qua
 aduersitatis, risu prosperitatis. Dicit Greg. de beato Benedic-
 to qui propter tentationem carnis projecit se in spinis, quod ve-
 nere corporis sanauit vulnus mentis. Idem: Quis nesciat quom-
 multo melius est ardere flammis febrili, quam igne vitiorum
 & tamen cum febre corripimur, quia vitiorum aestu, qui occu-
 nos poterat, considerare negligimus, de percussione munitur
 mus. Idem: Durum non aestimes esse quod pateris, dum a
 cruciatibus ab interna passione liberaris. Idem: Diuina calu-
 fatione agitur, vt prolixiora vitia prolixior aegritudo exuat
 tribulatio hominem incitat, vt Deum requirat. Esa. 26. Domine
 in angustia requisierunt te. In Psalm. Imple facies eorum igni-
 minia, & quaerent nomen tuum Domine. Idem: Quum occu-
 ret eos, quaerebant eum. Osce 6. In tribulatione suam manent
 surgent ad me. In Psalm. Couersus sum in arumna mea, dum
 figitur spina. Exod. 22. Urgebant Aegyptij Israelitas exire de
 gypto. Et filius prodigii fame urgente quum rediit ad patrem
 suum. Luc. 15. Item accelerare facit. In Psalm. Multiplicatae
 infirmitates eorum, postea accelerauerunt, ad Hebr. 4. Festina-
 mus ingredi in illam requiem. Saltem deberet qui a Deo
 gellatur, intelligere quod iumentum percussum videtur app-
 scere, scilicet quod percutiatur, quia erat extra viam: vnde
 dit ad viam, vel quia nimis lentè incedebat, vt gressum accelere-
 Sic quod flagellatur a Deo, si extra viam erat per mortale
 catum, debet redire ad viam deserendo peccatum: si in via
 sed lentè incedebat pauca bona agendo, accelerare debet
 sum plura bona agendo. Item tribulatio consolationem me-
 trit. Esa. 61. Vt ponerent consolationem lugentibus Sion. In
 Secundum multitudinem dolorum meorum, &c. Idem: Vir-
 tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt. Deuter. 8. Afflu-
 penuria, & dedi tibi manna. Item tribulatio virtutes inuat.

Adiutrix
 poenas fu-
 tit vbi pa-
 strictus in
 hic crucia-
 quid fieri?
 rus, vt bi-
 ciuitate in-
 gere, & ve-
 munes. 1.1.
 Si autem p-
 Evangelio
 nam & co-
 spem hab-
 emitur. M-
 lob 3. Iner-
 tuem, dū
 pro nobis
 nem nemo
 domini in-
 tem vale-
 aliis comp-
 Et subdit
 illitiae, i-
 pariendo.
 compati
 bulatio si-
 castigo. a-
 parit vi-
 dit. Ecce.
 ratur in no-
 flagellat a-
 tius que-
 ellis cuius
 ellis. Aug-
 a numero
 dicas, plu-
 quequid
 nem, flag-
 tur hære-
 Idem: Q-

Adiutrix virtutum est tribulatio. Ipsa valet ad timorem, dum
 poenas futuras facit intelligi. Grego. Si Deus tam asperè percu-
 tit vbi parcit, quàm asperè percutiet, vbi non parcet? Idem: Di-
 strictus iudex quanta illic districtione feriet quos reprobat, si
 hic cruciat quos amat? Luc. 23. Si in viridi hoc faciunt, in arido
 quid fieri? Jerem. 25. Quum noluerint accipere calicem de manu
 tua, vt bibant, dices ad eos: Bibentes biberis, &c. Quia ecce, in
 ciuitate in qua inuocatum est nomen meum, ego incipio affli-
 gere, & vos quasi innocentes, & immunes eritis? non eritis im-
 munes. 1. Petr. 4. Tempus est, vt incipiat iudicium à domo Dei.
 Si autem primum à nobis, quis finis eorum, qui non credunt
 Evangelio? Item valet ad spem, ad Romanos 15. Vt per patien-
 tiam & consolationem scripturarum spem habeamus. Meritò
 spem habet de regno aeterno, qui monetam habet, qua ipsum
 emittit. Moneta ista ab electis non reprobanda, est tribulatio.
 Job 5. Increpationem domini ne reprobas. Item valet ad chari-
 tatem, dū facit intelligi quid pro nobis filius Dei fecerit, quum
 pro nobis morti se exposuit. Ioan. 15. Maiorem hac dilectio-
 nem nemo habet, &c. Item valet ad humilitatem. Job 6. Sagittæ
 domini in me sunt, quarum indignatio ebibit spiritum meum
 Item valet ad pietatem. Homo enim in deliciis nutritus, nescit
 aliis compati. Jerem. 44. Fertilis fuit Moab ab adolescentia sua.
 Et subditur: Non est transfusus de vase in vas. De vase inquam
 iustitiæ, in vas misericordiæ. Filius Dei compassionem didicit
 pati. Hebræo. 4. Non habemus pontificem qui non possit
 compati infirmitatibus nostris, tentatum per omnia. Item tri-
 bulatio signum est diuini amoris. Apoc. 3. Quos amo, arguo &
 castigo. Emulare ergo, & age poenitentiam. Prouerb. 13. Qui
 parit virgæ, odit filium suum: qui autem diligit, instanter eru-
 dit. Eccl. 30. Qui diligit filium suum, assiduat ei flagella, vt læ-
 detur in nouissimo suo. ad Hebr. 12. Quem diligit Deus castigat:
 flagellat autem omnem filium quem recipit. In eodem: Quis
 filius quem non corripit pater? Et iterum: Si extra disciplinam
 patris cuius participes facti sunt omnes: ergo adulteri, & nō filij
 patris. August. Si exceptus es à passione flagellorum, exceptus es
 à numero filiorum. Idem: Noli esse iniquo sensu & puerili, vt
 dicas, plus amat pater meus fratrem meum, cui permittit facere
 quicquid vult, quàm me: quia si me mouero contra eius iussio-
 nem, flagella inuenio: potius gaude sub flagellis, quia tibi serua-
 tur hæreditas. Illis ad tempus parcit, quos in æternū damnabit.
 Idem: Quid mirum, si flagellat custodiens paruulos Dominus.

quos grandes quærit hæredes? Idem: Non timeas flagellari, sed exhæredari. Gregor. Nisi correctis Deus hæreditatem dare desponeret, erudiri eos per molestias non curaret. Idem: Ne queraris de verberibus, dum nescis quæ te maneant præmia in retributione. Tribulatio in præsentibus ex pietate datur. Gregor. Idem: Deus hæc quibusdam parcit, ut eos in perpetuum feriat: Idem: Deus tu propitius fuisti eis, & ulciscens in adinventiones eorum. Amos 3. Tantummodo vos cognoui ex omnibus congregationibus terre: idcirco visitabo super vos iniquitates vestras. 2. Machab. 6. Non sinere peccatoribus ex sententia agere, sed in timore ultiones adhibere, magni beneficii indicium est. Greg. Etsi quinque timent, ne ultio quæ suspenditur, in fine graui seruetur. Feriri paterna correptione desiderant, & dolorem videris salutis medicinam putant. Gaudere debet infirmus, quum videt cælestem medicum intromittere se de eius infirmitate: & ex hoc sperare salutem. Illi qui in omnibus in mundo isto prosperantur, sunt quasi infirmus desperatus, cui nihil quod sperari negatur. Grego. Desperatis agris, medici quicquid poposcunt dari præcipiunt: & eis qui reduci possunt ad salutem, quæ appetunt dari contradicunt. Idem: Continuus successus temporaliū, est certum futuræ calamitatis indicium. Vitulus maculatus liber ad pascua mittitur. Greg. Iniustus ad debitam mortem curans, effrenatis voluptatibus vititur: quia & vituli qui maculati sunt, in liberis pascuis relinquuntur. Iustus à delectationis trifloriæ iucunditate restringitur, quia etiã nimirum vitulus ad laboris usum deputatus, sub iugo retinetur. ¶ Aliquando quod videtur esse misericordia, verè est ira: & quod videtur esse ira, verè est misericordia. August. ad Marcellinum: Cui licentia iniquitatis eripitur, vitiliter vincitur: quia nihil infelicius felicitate peccantiū, quæ pœnalis nutritur impietas, & mala voluntas velut hostis interior roboratur. Sed peruersa & aduersa cogitata mortalium felices res humanas putant, quum rectorum splendor attenditur, & labes non attenditur animorum: quum theatrorum moles extruuntur, & effodiuntur fundamenta virtutum: quum gloriosa effusionis infania, & opera misericordiæ deridentur: quum ex his quæ diuitibus abundant, luxuriantur histriones, & necessaria vix habent pauperes. Hæc si Deus pollere permittit, tunc indignatur grauius si impunita dimittit, tunc punit infestius: quum verò euerit subsidiū vitiorum, & copiosas libidinosas vias reddit, misericorditer aduersatur. Esa. 25. Misereamini

impio: Et
Confes. T
mis asper
vt ita qua
& occidit
ditatibus
no, quante
lib. Acie
salubriū d
relus meu
vestrabo su
cio Dei soc
bulatione.
cede. Bern
derelictum
bulatione.
rus pueris
nis per a
nem, vt sen
tara & m
de prosper
bet letar
lato facis,
meos. I
bulatione
lano pig
succensus,
na nos, pe
sa, vt præ
ceat Deum
ty in infir
perfectione
um. Greg
arum pur
et. Terti
Deus grati
permitter
tatione pr
secundum
Et secundu
tribulatio

impio: Et subditur. Et non discet facere iustitiam. Aug. in 2. lib. Confes. Tu semper aderas misericorditer seruiens, & amarissimis aspergens offensionibus omnes illicitas iucūditates meas, vt ita quærerem sine offensione iucūdari. Idē: Percutis vt sanes, & occidās meis amarissimas difficultates, te tanto magis propitius, quanto minus sinebas mihi dulcescere quod nō eras. Idem 2. lib. Acies conturbata & tenebrata mentis meæ acri collyrio salubriū dolorū de die in diem sanabatur. Ezech. 16. Auferetur velus meus à te, & requiescā, nec irascar amplius. Osee 4. Non visitabo super filias vestras, quā fuerint fornicatae. Itē tribulatio Dei socium efficit, secundum illud Psal. Cū ipso sum in tribulatione. Et iterum: Iuxta est dominus his qui tribulato sunt corde. Bernard. Quantumcūq; sauiat tribulatio, non putes te derelictum, sed memineris scriptum esse, Cum ipso sum in tribulatione. Et Dan. 3. Vidit Nabuchodonosor in fornace cū tribus pueris quartum similem filio Dei. Esa. 43. Quum ambulaueris per aquas, tecum ero. Gregor. Da mihi semper tribulationem, vt semper possis esse mecum. Item tribulatio est quasi via strata & mūda, quum prosperitas via sit lutosa. Vnde quū Deus de prosperitate educit hominē & ponit in statu aduersitatis, debet latari, dicens cum Dauid: Eduxit me de lacu miseriae, de luto facis, & statuit supra petram pedes meos, & direxit gressus meos. Itē tribulatio hominem proficere facit. In Psal. In tribulatione dilatasti mihi. Sine tribulatione homines dormiunt somno pigritiae: sed tribulatio excitat eos, vt ignis in domo succensus, & vt aqua nauem subintrans. Matth. 8. Domine, salua nos, perimus. Augustinus: Ideo praemuntur iusti in ecclesia, vt pressi clament, clamantes exaudiantur, exauditi glorificent Deum. Item tribulatio virtutem perficit. 2. ad Cor. 12. Virtus in infirmitate perficitur. ¶ Tribulatio multis modis facit perfectionem virtutis. Primo, quia purgat virtutes, vt ignis aurum purgat. Gregor. Fornax tribulationis ligna vitiōrum incinerat, & aurum purgat. Secundo, quia hostem debilitat, corpus scilicet. Tercio, quia magnitudo tribulationis occasione dat, vt Deus gratiam augeat. 1. ad Corint. 10. Fidelis est Deus, qui non permittet vos tentari supra id quod potestis: sed faciet cum tentatione prouentum: id est, virtutis augmentum. Quarto, quia secundum verbum Senecæ, multum adiicit sibi virtus lacescita. Et secundum Gregorium, ignis flatu premitur, vt crescat. Item tribulatio patienti debita soluit. Lucæ sexto. Dimitte, & di-

mitteretur vobis. Quū capti apud Saracenos mendicare rogātū redemptionē suam, facti sunt capti à diabolo, si aurū, & argentum vnde possunt se redimere, gratis sibi oblata recusant. Pro uerbo. 13. Redemptio animæ viri propriæ diuitiæ. Tribulationes diuitiæ propriæ hominis dicuntur, quia homo occasio earum fuit. Thren. 3. Non humiliavit ex corde suo, & abiecit sibi hominum. Sap. 1. Deus non fecit mortem. Ecclē. 2. Omne quod tibi applicitum fuerit, accipe. ¶ Et notandum quod magna Dei misericordia est, quod pro pœnis futuris recipit retributiones præsentēs. Tale enim est ac si ille cui debentur marcæ aurū, & argenti, reciperet pro eis fabas vel lapillos, quibus facta est cōputatio: plus enim est faba vna respectu marcæ argenti, quæ translatio præsens respectu pœnæ futuræ. Ezechiel. 4. Diem pro anno dedi tibi. ¶ Tribulatio succursus est homini à Deo multis. Quod tripliciter ostendi potest. ¶ Primo sic: Si domus alicuius igne esset succensa, quam per se nō sufficeret extinguere, si sibi oblata cum gaudio susceperet, & obsequium non pœnitentionem reputaret: quanto magis quum domus conscientiæ succensa est igne concupiscentiæ, aquam tribulationis debet reputare succursum, & non aduersitatē vocare, quia nō est diuitiæ eum: sed prosperitatem, quia pro ipso est. Sed sunt aliqui qui fugiunt, quum nihil eos persequatur. Prouerb. 18. Fugit impius nemine persequente. ¶ Secundò sic: Si aliquis ab hostibus induceretur super equum velocem ad locum vbi esset occidendus, gratum haberet, si quis equū illum vulneraret vel occideret, sic ab hostibus liberaretur, & hoc reputaret succursum, non instrumentum: quantum ergo gratus debet esse ei qui corpus huius lasciuum in quo ad mortem æternam ducitur, infirmitate vel alio modo lædit, vt sic à dæmonibus liberetur? Pro. 24. Erue qui ducuntur ad mortem. ¶ Tertiò, sic: Si duellum cōmitteretur cum aliquo, & videres hostē tuum tibi præualere, gratum haberes si quis hostem illum debilitaret intantum, vt ei præualere posses. Quasi duellum est inter carnem, & spiritum. Caro enim concupiscit aduersus spiritū, & spiritus aduersus carnē. Gal. Vnde ille qui videt præualere carnem aduersus spiritum, magnas gratias debet agere Deo, si infirmitate vel alia tribulatione carnē eius debilitet, vt à spiritu superetur. Iob 40. Membrum belli, nec vltra addas loqui. Greg. Ac si diceret, tanto te ad disciplinam patris exhibe placidum, quanto te prospicis ad bellum infirmum. Si occulti hostis contra te bellum consideras, quid quid à me pateris, nō accusas. ¶ Item tribulatio sanctis occidit

est pugna
2. Non co
micus hu
tra sanct
casiones
10. Cer
bulatio e
tur. Item
derur no
Id quod
pra mod
in nobis.
dus, Si pe
rim gem
fert tent
nam vita
pro vna
16. Ves co
dium. Ba
bis semp
punctum
congreg
meam p
sum tui.
2. in mu
tionis in
mutand
habet L
de quo
dio accu
tur quot
stantiam
secrea su
res & n
de illor
veniam
Lazaru
reit, fe
Ille bon
autem
diciis I

est pugnae, & per consequens victoriae & coronae 2. Timoth. 2. Non coronabitur, nisi qui legitime certauerit Gregor. Inimicus humani generis callide insidians, fraudem quam contra sanctum Iob parauerat, perulit, quia sancto viro quot occasiones intulit, quasi tot causas victoriae ministravit. Sapient. 10. Certamen forte dedit ei ut vinceret. Non est timenda tribulatio electis Dei, quum Deus ea mittat illis, ut ab eis vincatur. Item tribulatio pondus est, ad quod praemium caeleste tradetur nobis: ideo non est optanda eius diminutio. 1. Corinth. 4. Id quod in praesenti est momentaneum & leue tribulationis supra modum in sublimitate aeternae gloriae pondus operabitur in nobis. ¶ Item tribulatio materia est coronae nostrae. Bernardus. Si poenitentia nostra crudeli miseratione minuitur, paulatim gemmis corona nostra priuatur. Iaco. 1. Beatus vir qui sufferet tentationem: quoniam quum probatus fuerit, accipiet coronam vitae. Tribulatio praesens vertetur in gaudium, ita quod pro vna gutta tribulationis, erunt quasi mille modij gaudij. Io. 16. Vos contristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium. Baruch 4. Qui induxit nobis mala ipse rursus adducet nobis sempiternam iucunditatem cum fame nostra. Esa. 54. Ad punctum in modico dereliqui te, & in miserationibus magnis congregabo te. In momento indignationis abscondi faciem meam parumper a te, & in misericordia sempiterna misertus sum tui. Mutatio ista tribulationis in gaudium, figurata est Io. 1. in mutatione aquae in vinum. Praeligenda est aqua tribulationis in vinum gaudij mutando, vinum gaudij temporalis mutando in aquam aeternae tribulationis. De hac mutatione habes Luc. 6. in diuite, &c. Lazaro. Bernardus: Ego sane diuitem de quo Saluator facit mentionem in Euangelio, in nullo audio accusari, nisi quod induebatur purpura & bysso, & epulabatur quotidie splendide: si crudelitatis eum arguimus, quod substantiam mundi habens, & videns fratrem suum egere, clausit viscera sua ab eo: quid dicturi estis qui tot videtis Lazaros esurientes & nudos, & plus de iumentis vestris & eorum phaleris, quam de illorum miseris cogitatis? Sed ad tremendum iudicium Abrahae veniamus. Memento fili quod receperis bona in vita tua, & Lazarus similiter mala. Verum vtrunque est, negari non potest, fer sententiam, quia paucis expressa est summa negotij. Ille bona, & iste mala accepit: nunc autem hic consolatur, tu autem cruciaris. Expergiscimini ebrij & flete: terribilis in iudiciis Deus super filios hominum. Haecine est cruciatum cau-

sa tota, quòd in seculo bona receperat? Ita planè: neque enim nos ad hoc de paradiso voluptatis diuina animaduersio eiecisse videtur, vt alterum sibi hic paradisum adinuentio humana pararet. Legitur, Ioannem Euangelistam virgas, & lapides cõmunes in aurum, & lapides pretiosos conuertisse: quis virgas illas & lapides illos, si indubitanter crederet ea conuertenda esse in aurum & pretiosos lapides, non amaret? Item tribulatio virga Moyfi est, in qua mirabilia fiut. Per eã aqua de petra educitur. Aqua, inquam, lachrymarum, de cordibus duris, & quasi petranis. Per ipsam etiam veri Israëlita à Pharaone infernali & eius exercitu liberantur. Tribulatio seruos Dei liberat ab hostibus sicut, flagellis pecora castrum vrgentur, ne à prædonibus rapiantur. ¶ Tribulatio locus est, quem filius Dei elegit in hoc mundo ad manendum. Bernardus: Christus qui nõ fallit, eligit quod carni est molestius. Id ergo melius, id vtili, id magis eligendũ: & hic est locus filiorũ Dei in mũdo isto. Omnes enim qui piè volunt viuere in Christo persecutionem patientur propter iustitiam. 2. Timo. 3. Qui cor nobile haberet, potius eligeret esse cum filiis Dei in tribulatione, quàm cum damnatis in temporali prosperitate. Hebr. 11. dicitur de Moyse, quòd negauit se esse filium Pharaonis, magis eligens affligi cum populo Dei, quàm temporalis peccati habere iucunditatẽ. Dauid: Elegi abiectus esse in domo Dei mei, magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum. Si aqua amara transeundo per terram dulcis efficitur, & si vinum trãsiens per garyophyllos, garyophyllatum efficitur, & vinum in quo abluuntur reliquiæ sanctũ reputatur: tribulationes quæ per Christum trãsierunt, & alios factos, quasi sanctæ habedæ sunt. Sãctitatis vero earum signa esse videntur mirabilia quæ ipsi operantur. Qui enim mortui fuerunt in deliciis viginti annis vel amplius, superueniente eis forti tribulatione suscitãtur. Nullæ reliquiæ in mundo isto tot & tantas infirmitates sanare videntur, vt tribulationes, per hoc quod in Christo fuerunt: & crux iã videtur esse vnctã, eò quòd in Christo qui vnctus est fuit. Vnde cruces in consecratione ecclesiarum oleo inunguntur. Bern. loquens de illo verbo, Qui fingit laborem in præcepto. An nõ labor fictus, iugũ suaue, crux inuncta? Et notandũ, quod cum tribulatio in scriptura sacra per aquam designetur: vt Cant. vlt. Aqua multa non potuerunt extinguere charitatem. Septem sunt effectus vtilis tribulationis, secundum proprietates aquæ. Primus est, quòd hostes spirituales submergit, vicia scilicet & damones. Exodi 15. Operuit aqua tribu-

lantes eos
deles nutr
sine aqua.
& magno
aquæ nu
tur in aqu
munis cal
mo ei loq
mentem, 6
ne. 7. Mult
terra. Sic t
trario dici
na, propter
aquæ mur
puit. De
sibõ & spl
sunt, & vn
bulatione
na, ne cor
talis hom
ne. Ecclesi
fueretur.
et in mor
nussit ab al
tatione, re
notandum
nat. Exod.
tiplicaban
tiones De
loso infir
mita man
trario pro
malum co
anctetur
redo discip
Bern. supe
exercenu
sunt, are
periculosi
cum se ill
bulatio v

antes eos: vnus ex eis non remansit. Secundus est, quod fi-
 cles nutrit, sicut aqua pisces. Esa. 50. Computruerunt pisces
 sine aqua. Et norandum quod aqua amara dulces nutrit pisces
 & magnos. Cete grandia non inueniuntur nisi in mari. Alia
 aqua nutrit pisciculos: sic homines magnæ virtutis nutriun-
 tur in aquis tribulationum. Tertius est, quod munit sicut aqua
 munit castra quæ cingit. Vnde Job 3. dicitur de amicis Job, Ne-
 mo eiloquebatur verbum: videbant enim dolorem esse vehe-
 mentem. Quartus est, quod aqua eleuat nauem dum crescit. Ge-
 n. 7. Multiplicatæ sunt aquæ, & eleuauerunt arcã in sublime à
 terra. Sic tribulatio electos Dei exaltat, & proficere facit. Econ-
 trario dicitur de malis. Job. 17. Cor eorum longè est à discipli-
 na, propterea non exaltabuntur. Quintus est, quod ad modum
 aquæ mundat. Vnde sponsa regis cælestis vestem de bysso præ-
 parat. De qua Apocalyp. 19. Datũ est ei cooperire se bysso can-
 dido & splendenti. Apoc. 7. Hi qui sunt amicti stolis albis, qui
 sunt, & vnde venerunt? Et dixit illi, Hi sunt qui venerunt de tri-
 bulatione magna. Sextus est, quod vinũ temporalis gaudij tẽpe-
 ras, ne cordibus debilibus noceat. Vinum enim gaudij tempo-
 ralis homines infatuat, si bibant illud purũ, vt patet in Salomo-
 ne. Ecclesiast. 2. Non prohibui cor meum quin omni voluptate
 frueretur. Septimus est, quod ignem libidinis extinguit: vt pa-
 tet in monacho illo qui de luxuria tẽratur, quem abbas suus
 misit ab aliis infestari: qui postea interrogatus super illa ten-
 tatione, respondit: Mihi viuere non licet, & fornicari liber. ¶ Itẽ
 norandum, quod tribulatio ad multiplicationem bonorum iu-
 uat. Exod. 11. Quanto magis opprimebant eos, tanto magis mul-
 tiplicabantur. Item in bono sustentat. Eccle. 2. Sustine sustenta-
 tiones Dei. Sustentationes sunt tribulationes. Greg. in Moralib.
 Ipso infirmitatis nostre pondere deorsum quotidie ducimur. vt
 mira manu artificis per subuentia flagella releuemur. Eco-
 trario prosperitas in malo sustentat. Gre. in moralib. Difficilius
 malum corrigitur quod prosperitate fulcitur. Idem: Qui à Deo
 auertitur & prosperatur, tanto perditioni sit proximus, quanto
 zelo disciplina inuenitur alienus. Itẽ tribulatio ad Deũ trahit.
 Petr. super Cant. Trahimur eũ tribulationibus, & tẽtationibus
 exercemur. Aug. Cũ molestiẽ in huius virẽ fragilitate crebie-
 scunt, eternã requiẽ nos desiderare cõpellũt. Mũdus quippe iste
 periculosior est, blandus quàm molestus, & magis cauendus est
 cũ se illicit diligi, quàm cũ admonet cogitq; contẽni. Tri-
 bulatio viam electorũ asperam efficit, ne eos magis diu perge-
 lantes

te, quàm citò peruenire delectet, secundū verbum Gre. Tribulatio porta est regni celorū. Hæc porta Domini, iusti intrabunt in eam. Luca vi. Oportuit Christum pati, & sic intrare in gloriam suā. Act. 14. Per multas tribulationes oportet intrare in regnum celorū. Et vt vno verbo dicam, adeò vtilis sunt tribulationes quòd hi qui eas sustineant, beati à Domino reputantur. Luca 8. Beati qui nunc fletis, quoniam ridebitis. Mat. 5. Beati qui persecutionē patiuntur propter iustitiā, &c. Job 5. Beatus qui corripitur à Domino. Iac. 1. Beatus vir qui suffert tentationē. Eiusd. 5. Ecce beatificamus eos qui sustinuerūt. 1. Pet. 3. Si qd patimur propter iustitiam, beati. Eiusdem 4. Si exprobramini in nomine Christi, beati eritis: ideo tribulatio cum gaudio est suscipienda. Act. 5. Ibant Apostoli gaudentes à cōspectu concilij, &c. Iac. 1. Omne gaudium existimate fratres, cū in variis tentationibus incidideritis. 1. Pet. 4. Communicanes Christi passionibus, gaudere: vt in reuelatione glorię eius gaudeatis exultantes. Mat. Gaudere, & exultare, quoniam merces vestra multa est in celis. Simile Luc. 6.

De diuisione Patientie in patientiam diuine correctionis, humane persecutionis, & damoniace impugnationis. CAP. IIII.

Consequenter ponendæ sunt diuisiones pertinentes ad patientiā. Norandū ergo qd ad patientiam pertinet patientie ferre Dei correctionē, hominū persecutionem, damonū impugnationem. Scriptura verò sacra multū beatificat patientes sustinentes prædicta. ¶ Sustinentes Dei correptionē beatificantur. Job. 5. Beatus vir qui corripitur à Domino. Correptio Dei patitur ex magno amore. Esaie 11. Egredietur virga de radice Iesse. Iesse interpretatur incendiū. Respuere Dei correptionē, periculosum est valde. Ecclesiast. 21. Qui odit correptionē, minuetur vita. Eiusdem 21. Qui odit correptionē, vestigiū est peccatorum. ¶ Dei correptio est, ægritudo corporis, quę cū gaudio recipienda est, quia vtilissima. Multū enim debilitat hostē familiarem, corpus scilicet, & subdit spiritui. Cū infirmior, tunc potens sumus. Corin. 12. Et in infirmitate experitur homo virtutē animi. Seneca Non in mari tātum aut prælio vir fortis apparet: sed exhibet etiā & in lectulo virtus. In Viris patrum, cū quidā peteret à Iohanne eremita, vt sanaret eū à tertiana. Respondit: Rē tibi necessariā cupis abiicere: vt enim corpora nitro, ita anima languoribus & castigationibus purificatur. Et quidam senex infirmantem discipulo dixit: Ne contristeris ex infirmitate vel plaga corporis. Si enim ferrum es, ærugine amittis. Si verò aurum es, per